

Ekorozwój w polityce państwa

Ekorozwój – w polityce ekologicznej państwa [1991] określa się ekorozwój jako podporządkowanie potrzeb i aspiracji społeczeństwa i państwa możliwościom jakie daje środowisko, którym dysponujemy. W komentarzu do Polityki ekologicznej państwa [1993] zdefiniowano to pojęcie w następujący sposób: W sferze gospodarczej (idea ekorozwoju) wyraża się w dążeniu do takiego prowadzenia wszelkich działań produkcyjnych, aby przy możliwie małym zużyciu nieodnawialnych zasobów (energii i surowców) oraz przy możliwie małej presji na środowisko produkowane były wyroby trwałe, wartościowe i zaspokajające potrzeby egzystencjalne człowieka. Ta definicja jest bardzo zawężona, gdyż ekorozwój to nie tylko odpowiednia produkcja, lecz również konsumpcja, która determinuje koniunkturę oraz kierunki rozwoju produkcji. Tak więc u podłoża polityki ekorozwoju powinno być nie tylko sterowanie produkcją, lecz podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw proekologicznych, co w rezultacie powinno doprowadzić do powszechnej akceptacji proekologicznych modeli konsumpcji. Ekorozwój definiowany jest również jako ekorozwój to rozwój społeczno-gospodarczy uwzględniający uwarunkowania przyrodnicze i zakładający ochronę podstawowych procesów ekologicznych^[1].

Ekorozwój to prowadzenie działalności gospodarczej w harmonii z przyrodą tak, aby nie spowodować w przyrodzie nieodwracalnych zmian lub jako gospodarowanie dopuszczalne ekologicznie, pożądane społecznie i uzasadnione ekonomicznie.

Termin ten oznacza rozwój, który zaspokaja teraźniejsze potrzeby bez poświęcania zdolności przyszłych pokoleń do zaspokojenia ich potrzeb. Pojęcie to, interpretuje się jako rozwój zrównoważony, trwały i samopodtrzymujący się, przy czym zrównoważoność rozumie się jako utrzymywanie właściwych proporcji pomiędzy potrzebami rozwojowymi a potrzebą ochrony

środowiska i jego zasobów. Samo podtrzymywanie się rozwoju oznacza stwarzanie rezerw i bodźców do dalszego rozwoju. Żaden z elementów rozwoju w trakcie procesu rozwoju nie powinien ulec zmniejszeniu[21].

Ekorozwój w polityce państwa stanowi fundamentalny element nowoczesnego modelu zarządzania publicznego, w którym procesy gospodarcze i społeczne są harmonizowane z ochroną środowiska naturalnego oraz racjonalnym wykorzystaniem zasobów przyrodniczych. Współczesne państwa, niezależnie od poziomu rozwoju, stają wobec wyzwań takich jak zmiany klimatyczne, degradacja środowiska, wyczerpywanie zasobów nieodnawialnych czy rosnące nierówności społeczne. W tych warunkach wdrażanie zasad ekorozwoju staje się nie tylko wyborem moralnym i strategicznym, lecz także koniecznością zapewniającą długofalową stabilność, bezpieczeństwo i konkurencyjność kraju. Ekorozwój w polityce państwa ma zatem charakter holistyczny, łącząc aspekty ekologiczne, ekonomiczne, społeczne i prawne w jedną całość.

Polityka państwa w zakresie ekorozwoju opiera się na tworzeniu ram prawnych, ekonomicznych oraz instytucjonalnych, które umożliwiają realizację celów zrównoważonego rozwoju. Podstawową rolę odgrywa tutaj ustawodawstwo, które obejmuje regulacje dotyczące ochrony środowiska, zarządzania zasobami naturalnymi, polityki energetycznej, gospodarki odpadami, ochrony klimatu oraz ochrony przyrody. Państwo ustanawia normy emisyjne, standardy jakości powietrza i wody, zasady gospodarki odpadami oraz mechanizmy ochrony gleb i lasów. Dzięki temu możliwe jest egzekwowanie działań proekologicznych oraz ograniczanie działalności, która mogłaby prowadzić do nieodwracalnych szkód środowiskowych. W tej sferze szczególne znaczenie zyskuje system kontroli środowiskowej, obejmujący monitoring, ocenę oddziaływania na środowisko oraz sankcje za łamanie norm ekologicznych.

Równie ważnym elementem polityki państwa jest stosowanie instrumentów ekonomicznych sprzyjających ekorozwójowi. Państwa

współczesne wykorzystują szeroki wachlarz narzędzi finansowych, takich jak podatki ekologiczne, opłaty za emisje, systemy handlu uprawnieniami do emisji, ulgi podatkowe oraz dotacje na innowacje środowiskowe. Przykładem takiego podejścia jest wsparcie dla energii odnawialnej, programy modernizacji energetycznej budynków, dopłaty do rolnictwa ekologicznego czy rozwój zrównoważonego transportu publicznego. Mechanizmy te motywują przedsiębiorstwa i obywateli do działań proekologicznych, jednocześnie kształtując rynek, który premiuje inwestycje w technologie przyjazne środowisku, efektywność zasobową oraz cyrkulację surowców.

Duże znaczenie ma również polityka edukacyjna i informacyjna państwa, której zadaniem jest kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Państwo prowadzi kampanie informacyjne, wprowadza edukację ekologiczną do programów szkolnych i wspiera organizacje społeczne zajmujące się ochroną środowiska. Ten wymiar ekorozwoju umożliwia zmianę postaw społecznych, prowadząc do wzrostu odpowiedzialności jednostek i wspólnot za stan środowiska. Edukacja ekologiczna jest też ważnym elementem budowania kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w gospodarce ekologicznej, zwłaszcza w kontekście nowych zawodów związanych z energią odnawialną, gospodarką odpadami czy ochroną przyrody.

W polityce państwa szerokie zastosowanie mają również instrumenty planowania przestrzennego i strategicznego. Ekorozwój wymaga bowiem racjonalnego zagospodarowania przestrzeni, z uwzględnieniem ochrony ekosystemów, zasobów wodnych, terenów rolniczych oraz krajobrazu kulturowego. Planowanie przestrzenne umożliwia harmonijne współistnienie funkcji mieszkaniowych, przemysłowych, transportowych oraz przyrodniczych, minimalizując presję urbanizacyjną na środowisko. W tym kontekście niezwykle ważne są programy renaturyzacji terenów zdegradowanych, rewitalizacji obszarów poprzemysłowych oraz ochrona terenów zielonych w miastach,

które znacząco poprawiają jakość życia mieszkańców.

Istotną rolę w realizacji ekorozwoju odgrywa również współpraca międzynarodowa. Współczesne wyzwania ekologiczne mają charakter globalny, dlatego państwa muszą współdziałać na arenie międzynarodowej, aby zapewnić skuteczne przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, utracie bioróżnorodności czy zanieczyszczeniu środowiska. Polska, podobnie jak inne kraje Unii Europejskiej, uczestniczy w tworzeniu i realizacji wspólnych polityk środowiskowych, takich jak Europejski Zielony Ład, pakiet „Fit for 55”, a także międzynarodowych konwencji, np. Porozumienia Paryskiego. Międzynarodowe regulacje zapewniają ramy działania i umożliwiają koordynację wysiłków na rzecz globalnej transformacji ekologicznej.

Nie można również pominąć roli społeczeństwa obywatelskiego oraz samorządów lokalnych, które stanowią ważne ogniwo wdrażania polityki ekorozwoju. Państwo tworzy warunki dla aktywności społecznej, wspierając inicjatywy lokalne, programy ochrony przyrody oraz działania proekologiczne na poziomie gmin i powiatów. Samorzady są odpowiedzialne za gospodarkę odpadami, lokalny transport publiczny, ochronę terenów zielonych oraz programy termomodernizacyjne, dlatego ich rola w procesie ekorozwoju jest nie do przecenienia. Wspólna praca rządu, samorządów, przedsiębiorstw i obywateli stanowi warunek skutecznej realizacji długofalowych celów ekologicznych.

Podsumowując, ekorozwój w polityce państwa stanowi strategiczny kierunek działania, który warunkuje trwały rozwój społeczno-gospodarczy oraz bezpieczeństwo ekologiczne kraju. Wdrażanie tej koncepcji wymaga kompleksowych działań legislacyjnych, ekonomicznych, edukacyjnych i organizacyjnych, wspartych międzynarodową współpracą i aktywnością obywatelską. Ekorozwój w polityce państwa nie jest zatem jedynie zestawem technicznych rozwiązań, ale stanowi wyraz głębokiej świadomości ekologicznej i odpowiedzialności za przyszłe pokolenia. W obliczu narastających wyzwań środowiskowych to

właśnie państwo, poprzez swoje instytucje i decyzje strategiczne, odgrywa kluczową rolę w budowaniu zrównoważonej przyszłości opartej na harmonii między człowiekiem a przyrodą.

[1] Burger T., *Świadomość ekologiczna: Między lękiem a działaniem*, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Warszawa 1992 .

[2] Tamże.

Jeśli potrzebujesz pomocy w napisaniu pracy z zakresu ochrony środowiska, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - prace z ekologii i innych kierunków pisane na (prawie) każdy temat.